

GYÓGYSZERÉSZTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 45. 217–220. 2001.

Neves pécsi kutató gyógyszerészek

Dr. Szabó László Gy.

Nendtvich Tamás (1782-1858)

1782 november 15-én Késmárkon született. Apja *Nendtvich Kristóf* késmárki vászonkereskedő volt [1]. Az angol (normandiai) származású család több évszázados, francia- és szászországi tartózkodás után, több hugenotta társukkal együtt, a Szepességben talált otthonra. Az ifjú Tamást még iskolás korában hozta össze a sors *Mauksch Tamás* nagyszalóki evangélikus lelkésszel, aki már akkor ismert botanikus volt. Fiatal tanítványát magával vitte a Tátrába botanizáló gyűjtőútjaira [2]. Tanulmányait szülővárosa protestáns gimnáziumában kezdte, majd a híres debreceni Református Kollégiumban fejezte be kitűnő eredménnyel. A természettudományok érdekelték, ezért a gyógyszerészi pályát választotta. Debrecenben és Kolozsvárott gyakoronkoskodott, majd beiratkozott a pesti Tudományegyetemre, ahol 1800-ban gyógyszerész oklevelet szerzett.

Nendtvich Tamás 1804-ben Pécsre került, 1806-ban megvásárolta az „Arany Sas” patikát, melynek 1848-ig volt a tulajdonosa.

Botanika iránti vonzalmát elmélyítette az a tény is, hogy mintaképe *Kitaibel Pál* volt. Így nem csoda, hogy Pécsre érkezve azonnal a Mecsekre indult kutatóútra.

A patikán kívül Pécsen házat vett, melynek homlokzatán kis tábla hirdeti ma is: „Itt lakott, élt és működött *Nendtvich Tamás* gyógyszerész, a Mecsek növényvilágának tudós kutatója.” Egyik unokája volt Pécs kiemelkedő személyisége, *dr. Nendtvich Andor*, aki 1906-tól 1935-ig volt a város polgármestere.

Nendtvich Tamás mecseki kutatásai mellett hatalmas gyümölcsöskerteket is létesített Pécs Mecsek felé eső területein. Nagy részük fűvészkertül szolgált, ahol gyümölcsfa-nemesítéssel is foglalkozott. 1845-ben egyszerre négy értekezése látott napvilágot: „Pécs és környékének viránya” (1100 növényfajt sorol fel, *Kitaibel Pál* nyomdokain ez a leggazdagabb mecseki úttörő botanikai mű), „Pécsnek lepkéi és vidékőkhöz viszonyai” (795 faj felsorolása), „Baranyának fanemei” (102 fafajról emlékezik meg), „A gyümölcsfatenyésztés jelen állapota Pécs-környékén” (206 gyümölcsfaj leírása és a kártevők részletes ismertetése).

Botanikai munkásságával valóságos iskolát alapított. Legnevesebb fia *dr. Nendtvich Károly* orvos (1811–1892), aki később a pesti Műegyetem vegytan tanára lett. 1836-ban botanikából készítette doktori értekezését „Dissertatio inaug. historico-naturalis exhibens enumerationem plantarum in territorio Quinque-Ecclesiensi sponte crescentium, praemisso tractatu generali de natura geognostica mentium, deque situ, climate et vegetatione ejusdem regionis” címmel. A munka Budán jelent meg. A

szerző értekezését apjának ajánlotta. Ez a gesztus nemcsak a szokásos fiúi tiszteletből fakadt, hanem így akarta kifejezésre juttatni azt, hogy műve apjának segítségével, támogatásával jelent meg [3]. Vagyis Károly, apjának a jegyzeteit és gazdag florisztikai adatait felhasználva készítette el orvosdoktori disszertációját *Sadler József* gyógyszerész, botanikus, pesti egyetemi tanár intézetében.

Károly fián kívül még gyógyszerész fia, *Vilmos*, azután gyógyszerész-segédje, *Balek Rudolf*, továbbá *Majer Mór*, neves pécsi ciszterci tanár voltak a helyi botanikus iskola tagjai.

Nendtvich Tamás Pécs közéletében is nagy szerepet játszott. Kívívta, hogy a város evangélikus templomot építsen [4]. Vilmos fia, aki a gyógyszerész-tár vezetését vette át 1848-ban, a pécsi evangélikus egyház megalapítója volt.

Neves pécsi gyógyszerész-botanikusunk 1858. augusztus 3-án hunyt el Pécsen. Az ő kutató útjai nyomán alakult meg a Mecsek Egyesület, melynek jelvénye közepén ma is díszlik annak a zergevirágnak a képe, amelyet ő fedezett fel a Mecseken, s amelyet *Sadler József* annak idején róla nevezett el (*Doronicum Nendtvichii* Sadler, ma érvényes neve: *D. orientale* Hoffm., mecseki zergevirág).

Cholnoky László (1899–1967)

1999. május 20-án ünnepeltük születésének 100. évfordulóját. Ebből az alkalomból tiszteletbeli emléktáblát avattak a Pécsi Orvostudományi Egyetem aulájában.

Cholnoky László 1924-ben került Pécsre, az akkori Erzsébet Tudományegyetem Kémia Intézetébe, ahol élete végéig, 43 éven át dolgozott [5–10].

1899. május 29-én született a Tolna megyei Ozorán. Gimnáziumi éveit Veszprémben töltötte. Katonaévei után a kunmadarasi, később Budapesten, a Váci úti Janicsári-patikában dolgozott gyógyszerészgyakornokként. Egyetemi tanulmányait az akkori Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetemen (a későbbi Pázmány Péter Tudományegyetemen) kezdte meg 1920-ban, mint gyógyszerészhallgató. Kitűnő szigorlatai és a laboratóriumi munka élménye arra az elhatározásra készítették, hogy a gyógyszerészet tudományos művelését tűzze ki életcélul. Az egyetemen maradt doktoranduszként és Winkler Lajos professzor irányításával elkészítette disszertációját („Szerves vegyületek jódtartalmának meghatározása”). Ennek sikeres megvédése alapján 1924-ben avatták gyógyszerészdoktorrá. Erre az évre esik pécsi pályafutásának kezdete is.

1923-ban *gróf dr. Klebelsberg Kuno* vallás- és közok-

tatásügyi miniszter megnyitotta a Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetemet, ahol az Orvosi Karon megalakultak a szakintézetek, így a Kémiai Intézet is. Az ifjú *Cholnoky* doktor *Zechmeister László* intézetvezető professzor irányításával bekapcsolódott a szerves kémia izgalmas, új ágába, a karotinoid kémiába. 1930-ban a pécsi egyetemen megszerezte a bölcsészdoktori címet is. Hamarosan magántanárrá habilitált „A természetes szerves vegyületek biokémiája” tárgykörből. Az új címet ünnepeles keretek között, az 1933/34-es tanév megnyitóján adták át *vitéz Cholnoky Lászlónak Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszter jelenlétében.

Ezután rövidebb tanulmányúton vett részt Jénában a Zeiss műveknél, ahol optikai mérőműszereket tanulmányozott, majd Grazban, *Pregl* professzor világhírű intézetében, ahol a szerves mikroanalízis új módszereivel ismerkedett meg.

Az 1939/40. tanév megnyitóján *Vinkler János* rektor bejelentette, hogy *Zechmeister Lászlót* a 2. félévre Amerikába hívták meg előadásokra. Ennek kapcsán *Zechmeister* kérte a kart, hogy „távolléte alatt a kémiai intézet igazgatásával bízva meg *Pekár Mihályt* (az Élettani Intézet vezető egyetemi tanárát), az előadások tartásával pedig *vitéz Cholnoky László* egyetemi magántanár adjunktust”. A kar egyhangúlag támogatta a kérést.

1940-ben *Zechmeister* az USA-ban, Pasadenában maradt végleg. (Ugyanebben az évben választották meg az MTA rendes tagjának.) Az új helyzet miatt *Cholnoky Lászlót*, mint intézeti tanárt megbízták a Kémiai Intézet vezetésével. 1946-ban egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá, 1948-ban pedig egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezték ki. 1952-ben az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága a kémiai tudományok doktorává nyilvánította a karotinoidok kutatása terén elért eredményeiért. 1959-ben a Kossuth-díj II. fokozatát kapta meg, 1960-ban pedig az MTA levelező tagjává választották.

A kutatás és az oktatás mellett kivette részét a Pécsi Orvostudományi Egyetem (ekkor már ez volt a neve) vezetésében is. 1957-ben rektorhelyettes lett, majd 1961-től 1964-ig rektorként irányította az intézményt. Állami kitüntetéssel ismerték el aktivitását, 1966-ban a Munka Érdemrend Arany fokozatában részesítették. 1967. június 12-én, 68 éves korában hunyt el.

Munkássága elválaszthatatlan *Zechmeister Lászlóétól*, hiszen több mint 15 évig szerencsés és gyümölcsöző együttműködés formájában alapították meg a ma is világhírű „pécsi karotinoid iskolát”. Akkor, a 20-as években a világon elsők között ismerték fel a kromatográfias (akkor főleg oszlopkromatográfias) módszer hallatlan nagy lehetőségeit. Ennek jele, hogy 1937-ben megírták több kiadást megért, nagysikerű könyvüket „Die Chromatographische Adsorptionsmethode” címmel (Springer-Verlag, Wien), majd 1943-ban a „Principles and Practice of Chromatography” (Chapman and Hall, London) című könyvet. Korán kifejlesztették a karotinoidok katalitikus hidrogénezését is, ezáltal sorra születtek nemzetközileg elismert eredményeik: a kristályos kapszantin előállítása a paprikából, kapszorubin, likofil, likoxantin felfedezése és szerkezetigazolása, karoti-

noidok fotometriás és kolorimetriás meghatározása, különböző termések és virágok (pl. madáresucsor, piritógyökér, ördögcérna, pitypang, körömvirág) karotinoidanalízise stb.

A háborús évek hátráltatták munkatársaival végzett kutatási tevékenységét. Az 1950-es évektől azonban újra nagyszerű eredmények sora született. *Cholnoky* már ekkor felismerte, hogy a karotinoidoknak növényélettani szerepük van, valószínűsítette, hogy a fotoszintézis során a karotin-epoxidok oxigénközvetítők. Azóta igazolódott, hogy karotinok nemcsak a fotoszintézis reakciócentrumában látnak el fontos szerepet, hanem a xantofill-ciklus révén nagy jelentőségük van a kloroplasztisz védelmében is (karotinoidok: zeaxantin, anteraxantin, violaxantin egymásba alakulása teszi lehetővé a fény- és oxidatív stresszorok kivédését).

Cholnoky úttörő munkássága tette lehetővé, hogy a pécsi karotinoid kémikusok (a mai Pécsi Tudományegyetem Orvosi Kémiai Intézetében) folytassák azokat a sztereokémiai és egyéb elméleti szerves kémiai kutatásokat, amelyek a kialakított külföldi kapcsolatok kiszélesedésével egyre eredményesebbek.

A gyógyszerész *Cholnoky László*, Kossuth-díjas akadémikus igazi laboratóriumi tudós volt. Intézetvezetőként azonban mindig harmóniát, őszinte, jó léggörít tudott teremteni munkatársai és tanítványai körében.

Kerese István (1911–1981)

Kerese István Pécsen született, Budapesten 1933-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet. Ezt követően 8 éven át a pécsi Petőfi gyógyszerésztárban dolgozott. Eközben, 1937-ben a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen biológia fő-tárgyból bölcsészdoktorátust tett. Disszertációjának címe: „Vitaminhatások a paraméciumokon”. (1937-ben *Gorka Sándor* volt a biológia egyetemi tanára, mindemellett éppen rektor is.)

1941-től Budapesten, a Richter Gedeon Vegyészeti Gyárban dolgozott 3 évig, majd 2 évig újra a pécsi Petőfi patikában tevékenykedett.

1946-tól 1948-ig a Pécsi Egyetem Orvostudományi Karán, a Gyógyszertani Intézetben volt *Mansfeld Géza* farmakológus professzor, akadémikus tanársegédje. (Mint ismeretes, *Mansfeld Géza* már 1934-ben rektori szerepet töltött be, 1944. márciusban Auschwitzba vitték, ahonnan 1945. júniusban visszatért Pécsre, az 1945/46-os tanévben dékán lett, 1947-ben Budapestre költözött. *Mansfeld* akadémikust 1948-ban *Méhes Gyula* egyetemi tanár követte a Farmakológiai Intézet élén.)

Kerese István 1948-tól a Pécsi Bőrgyár laboratórium-vezetője lett. Nagy tisztelője volt *Tóth Géza* egyetemi magántanárnak, a kémiai tudományok doktorának, aki *Zechmeister*-tanítványként, a baranyai vegyészek neves szellemi irányítójaként volt ismert. Mint a Pécsi Bőrgyár technológus-tanácsadója számos eljárás és szabadalom kidolgozása révén a bőripari kémia elismert szaktekintélyének számított. *Kerese* sokat tanult tőle. Ezért is kerülhetett 1956-ban a budapesti Bőripari Kuta-

tó Intézetbe, ahol 11 évet töltött. Eleinte tudományos munkatárs, majd 9 éven át az izotóp-laboratórium vezetője volt.

1959-ben a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ösztöndíjával fél évig Münchenben, a Technische Hochschule Radiokémiai Intézetében folytatott radiokémiai és fehérjeanalitikai tanulmányokat.

1960-ban elnyerte a műszaki tudományok kandidátusa címet bőripari technológiai tárgykörből („A meszezés hatása a póre duzzadási feszességére”, 1959). 1967-től 1971-ig, nyugdíjba vonulásáig az Állatorvostudományi Egyetem Takarmányozástani Tanszékén tudományos munkatársként bevezette a korszerű takarmányfehérjeanalitikai értékelést. Értékes tanácsadói funkciót látott el Kaposváron, az akkori Állattenyésztési Főiskolán, továbbá Bicsérdén, az akkori Takarmánytermesztési Kutató Intézet állomásán is.

1969-től kezdve a szegedi József Attila Tudományegyetem Biokémiai Tanszékén – néhai *Matkovics Béla* tanszékvezető professzor meghívására – speciálkollégiumot tartott fehérjevizsgálati módszerek tárgyköréből. 1974-ben ezen az egyetemen kapott címzetes egyetemi docensi elismerést.

1981. május 31-én, 70 éves korában hunyt el Budapesten.

Keresse István bőripari kutatótevékenységén kívül kiemelkedő munkát végzett a táplálék- és takarmányfehérjék in vitro lebonthatóságának vizsgálata terén. Több mint 30 tudományos közleményén kívül szerkesztésében jelent meg a „Fehérjevizsgálati módszerek” c. könyve (Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1975). A praktikus összeállítás ma is nélkülözhetetlen alapl munkának számít.

Baranyai Aurél (1903–1983)

Baranyai Aurél 1903. január 8-án Eszéken született. Apai nagyapja neves katonazenészként került Csehországból Pécsre. Édesapja *Votroba* (Wotruba) *József* gyógyszerész volt, aki a baranyai Ormánságba, Magyar-mecskére került gyógyszerésznek. Később felvette a Baranyai vezetéknevet. Itt 1925-ig laktak, majd Pécsre költöztek. Az ifjú Aurél itt végezte iskolai tanulmányait a Szepessy utcai népiskolában, majd a pécsi ciszterciek gimnáziumában. Középiskolai tanulmányait a dombóvári gimnáziumban fejezte be, ahol 1921-ben érettségizett. Édesapja hivatását választotta, amikor Győrben a Stinner patikában, Pécsen pedig az Arany Sas patikában gyakor-nokoskodott. A gyakormoki tanfolyam elvégzése után Budapestre, a Pázmány Péter Tudományegyetemre került, s ott szerzett gyógyszerészi oklevelet.

Egyetemi éveit alatti színházi statisztaként maradandó kulturális élményeket szerzett, az így megkeresett zsebpénz lehetővé tette számára a művelődést. Fellépett amatőr színjátszóként, kitűnően szavalt, irodalmárkodott és egyetemi professzorairól, diáktársairól nagyszerű karikatúrákat rajzolt. Sokoldalú tehetségével, műveltségével, emberi tulajdonságaival szeretetet és tiszteletet vívott ki magának későbbi pályafutása során is [12].

Működését a kunmadarasi gyógyszerertárban kezdte (akárcsak *Cholnoky László*), majd 1926-ban hazakerült Pécsre, s közel 20 évet *Fridrich Sándor* „Petőfi” patikájában töltött (itt kezdte pályáját *Keresse István* is). 1945-ben négy hónapig Veszprémben gyógyszerertár-tulajdonos. 1946-tól 1950-ig a Geiger-féle Mecseki Likőrüzem gyártásvezető italvegyésze. 1950-tól az Arany Sas gyógyszerertár alkalmazottja, majd államosítása után vezetője. Később néhány évig a „Keresztény” gyógyszerertárban volt vezető, majd 1958-tól 1977 végéig, nyugdíjba vonulásáig a Széchenyi téri Arany Sas gyógyszerertárban dolgozott beosztott gyógyszerészként.

A gyógyszerészi hivatás mintaképe volt. Pár mondatral bárkivel – aki arra érdemesnek látszott – úgy tudott kapcsolatot teremteni, mintha a tanácsért vagy orvossággért hozzá forduló régi ismerős lett volna. Kitűnően értett a nép nyelvén, ezért is tudott meg tőlük annyi izgalmas és értékes ősi tapasztalatot [13].

1983. március 23-án Pécsen, alig pár hónappal 80. születésnapját követően hunyt el.

Munkássága több rétt s három fő téma köré csoportosul: gyógynövények, gyógyszerésztörténet és népi gyógyászat. Mindegyik tárgyköréből tartott országos szintű előadásokat, s publikált dolgozatokat a Gyógyszerészet, a *Herba Hungarica* [14], az Egészségügyi Dolgozó és a *Diárium* lapokban. Pécs napilapjában, a Dunántúli Naplóban is rendszeresen jelentek meg olyan irodalmi értékű esszéi, karcolatai, amelyekben a gyógynövény és az ember kapcsolata állt központban.

1977. december 16-án – *Augustin Béla* születésének 100. évfordulóján – az elsők között kapta meg a jubileum alkalmából alapított Augustin-émlékérmét a magyar és az egyetemes gyógynövényügy szolgálatában végzett kiemelkedő munkájáért.

Az I. Magyar Gyógynövény Szimpozionon (Pécs, 1961. május 27-én) elhangzott előadásában („A gyógynövényügy Baranyában”) összegezte Baranya megye gyógynövényflórájának értékeit és ezzel együtt e kincs tudományos feltárásának történetét, *Marsigli Alajostól* kezdve *Majer Móricig*. Ugyancsak jelentős írása a Magyar Gyógyszerészeti Társaság kiemelt díjával jutalmazott pályamunka, „Pécs város és környékének gyógynövényei” (1956).

Buzgóságának köszönhető, hogy 1972-ben a Pécsi Akadémiai Bizottság székházában került sor az első hazai népgyógyászati értékelő tanácskozársra, melyen *Rácz Gábor* marosvásárhelyi professzor is előadást tartott. (Ma feleségével együtt Pécsen és Keszthelyen élnek és végeznek oktató tevékenységet). 1975-ben ugyanitt újabb etnobotanikai tanácskozás zajlott le Baranyai Aurél szervezésében.

Külön ki kell emelni, hogy gyógyszerésztörténeti munkásságát országosan elismerték. Pár fontos, itt idézett [15. 16] dolgozata példázza, hogy írásai hiteles dokumentumok maradnak utódaink számára is.

Bari Zsigmond (1900–1994)

Még élete utolsó éveiben is teljes szellemi és fizikai frissességnek örvendett. Rendszeresen járt „haza”, Marosvásárhelyre 90-es éveiben is.

Bari Zsigmond 1900. január 31-én Marosvásárhelyen született kilenc gyermekes baczkamadarasi nemesi családban, hetedik gyermekként. Édesapja Körösfőn volt református lelkész, majd a marosvásárhelyi Református Kollégium és Főgimnázium gazdasági igazgatója lett [17].

Szülővárosában végezte iskoláit. Érettségi után dr. Hints Zoltán Arany Szarvas gyógyszerertárban volt gyakornok.

A trianoni békediktátum után a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem átmenetileg Budapestre került, így a gyógyszerészgymnáziumi vizsgát már itt tette le 1920-ban. Végül, 1921-ben a kolozsvári egyetem Szegedre helyezését a gyógyszerészi oklevelet már ebben a városban szerezte meg 1923-ban.

Szegeden az egyetemi gyógyszerertárban tanársegédként kezdte el tudományos és gyakorlati pályafutását. 1925-ben kiváló eredménnyel védte meg gyógyszerészdoktori értekezését. Itt dr. Dávid Lajos intézetvezető mellé került gyógyszerértári vegyész beosztásba.

1923-ban a Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem megalakulásakor felállították a gyógyszerertárt is [18]. A Vitéz utcában (később Szendrey Júlia u. 7.) kapott otthont az Egyetemi Gyógyszertár. Első vezetője a Debrecenből idekerült dr. Siegler János lett, aki gyógyszerészdoktori értekezését Budapesten készítette, majd Debrecenben 1926/27-ben orvosdoktori, később magántanári képesítést nyert. Pécsről hamarosan Budapestre került minisztériumi beosztásokba.

Az Egyetemi Gyógyszertár vezetője 1930. október 1-től (1961-ig) a Szegedről meghívott dr. Bari Zsigmond lett. Először adjunktusi beosztást kapott, majd az 1939/40. tanévben Pécssett egyetemi magántanári képesítésben részesítették. Habilitációjának témája: „Gyógyszerkészítmények és azok vizsgálata”.

A gyógyszerertár vezetésével járó ezernyi gond mellett kutatásra is szakított időt. A Pécssett végzett tudományos munkássága is elsősorban galenikumok (főleg tinktúrák, oldatok) előállítására, eltartására és analitikai kémiai vizsgálatára irányult, ahogy néhány példa ezt érzékelteti [19–21]. E tárgykörből mintegy 20 közleménye jelent meg, részben az akkor vezető világlapnak számító Pharmazeutische Zeitungban.

Mint egyetemi magántanár speciálkollégiumot hirdetett orvostanhallgatóknak az 1942/43. tanévtől kezdve, heti két órában, a gyógyszerertár tárgyán belül „Gyógyszerkészítmények és vizsgálatuk” címmel.

1948-ban az V. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztő-

bizottságában szakbizottsági tagként szerepelt. 1962-ben vonult nyugállományba. Nyugdíjasként 1993-ig a POTE Gyógyszertárában és a pécsi Arany Sas gyógyszerertárban dolgozott. 1993-ban a szegedi egyetemen rubin diplomát kapott. Váratlanul, 1994. december 24-én, Karácsony küszöbén csendesen elhunyt.

IRODALOM

- [1] Hegedűs L., Szmolits L.: Nendtvich Tamás (1782–1859). Gyógyszerészet 27, 225–227 (1983). – [2] Baranyai A.: Lepkék és virágok gyűjtője, Nendtvich Tamás pécsi gyógyszerész. Gyógyszerészet 29, 381–382 (1985). – [3] Horvát A.: Képek a Mecsek növényéletéből. Ciszterci Rend kiadása, Pécs, 1942. – [4] Baranyai A.: A pécsi Fő utcai Apothecarius 45. Gyógyszerésztörténeti Diárium 3/11 (1974). – [5] Szabolcs J.: Cholnoky László 1899–1967. Magy. Kém. L. 1967/8, 442–443 (1967). – [6] Deliné Szegvári Cs.: Cholnoky László tudományos munkássága. PAB pályázat, Pécs, 1990. – [7] Szabó D.: Tudománytörténeti jelesek – Cholnoky László 1899–1967. Pécsi Műszaki Szemle 22, (1–2), 43 (1977). – [8] Jobst K.: História – Cholnoky László (1899–1967). Klin. Kisér. Lab. Med. 22, (3), 110 (1995). – [9] Szabó D.: Cholnoky László 1899–1967. Magyar Tudomány 12, 664–666 (1967). – [10] Szabó L.: Chronica – László Cholnoky 1899–1967. Acta Agronom. Acad. Sci. Hung. 18, 463–464 (1969). – [11] Benke J.: A Pécsi Orvostudományi Egyetem története. Pécs 1992. – [12] Szabó L. Gy.: Emlékezés Baranyai Aurélna. Pécsi Műszaki Szemle 28, (4), 24–25 (1983). – [13] Szabó L.: Baranyai Aurél (1903–1983). Herba Hungarica 24, (1), 7–9 (1985). – [14] Baranyai A.: Az Ormánság népének gyógynövényei. Herba Hungarica 17, (3), 77–79 (1978). – [15] Baranyai A.: Baranya megye gyógyszerészeti emlékeiből. Baranya m. Levéltár 1972. évi Évkönyve, Pécs, 1973. 213–217. old. – [16] Baranyai A.: Két öreg gyógyszerertár Pécssett 1696–1926. Baranyai Helytörténetírás 1974–75, 1976. 189–208. old. – [17] Lázarenc L.: Emlékezés dr. Kenderes János és dr. Bari Zsigmond gyógyszerészekre. Gyógyszerészet 40, 267–268 (1996). – [18] Dávid M. F., Hajnal J., Hartai I.: A Pécsi Orvostudományi Egyetem Gyógyszertárának ötven éve. Gyógyszerészet 24, 139–144 (1980). – [19] Bari Zs.: Milyen értékeket mutatnak a tinktúrák hatféle kivonási eljárás szerint előállítva egy évi állás után? Különlenyomat, Magyar Gyógyszerészeti Társaság Értesítője 11, (5), 1–24 (1935). – [20] Bari Zs.: Van-e hatása a IV. kiadású magyar Gyógyszerkönyvben hivatalos tinktúrákra az előállításához használt drog nedvesség-tartalmának, a raktározás milyenségének és időtartamának? Különlenyomat a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Értesítőjének Jakabházy Professzor tiszteletére kiadott ünnepi számából. 13, (3), 1–25 (1937). – [21] Bari Zs.: Die Identifizierung des Acidum diallylbarbituricum, Acidum phenylacetylbarbituricum und Aethylurethan nebeneinander in wässriger Lösung. Pharm. Zentralhalle 81, (6), 61–64 (1940).

Megjegyzés: E közlemény rövidített és változtatott formája a szerző Pécsi Szemlében (2000. III. évfolyam 3. szám) „Pécs tudós gyógyszerészei” címen megjelent várostörténeti vonatkozású tanulmányának.

L. Gy. Szabó: *Famous pharmacist researchers of Pécs*

Pécsi Tudományegyetem, Növénytan Tanszék és Botanikuskert, Pécs, Ifjúság útja 6. – 7624

Zala megyei közforgalmú gyógyszerertárba gyógyszerészt keresek.

Telefon: 06-20-316-2442